

Vysoká škola ekonomická. Fakulta národohospodářská. Katedra hospodářských dějin.
nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3
tel. 224095503, 224095503, 224095551, fax 224221718, <http://nb.vse.cz/khd/>

VÝROČNÍ ZPRÁVA KATEDRY HOSPODÁŘSKÝCH DĚJIN FNH VŠE V PRAZE ZA ROK 2005

ČLENOVÉ KATEDRY:

Vedoucí:

Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.

Zástupce vedoucího:

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.

Členové:

Prof. Ing. Václav Průcha, CSc.

PhDr. Pavel Dufek, Ph.D.

PhDr. Ing. Aleš Skřivan, Ph.D. (referent pro knihovnu)

PhDr. Radek Soběhart

PhDr. Ing. Ladislav Tajovský, Ph.D. (tajemník)

Mgr. Ing. Daniel Váňa

Sekretářka:

Alena Šalbabová

Doktorandi:

Ing. Tereza Košťáková

Ing. Pavel Tomíček

Ing. Mgr. Miroslav Zajíček, MA

Pomocné vědecké síly:

Jolana Hornová

Zuzana Chocholová

Eva Kodysová

PEDAGOGICKÁ ČINNOST:

Pokračovala nadále výuka zavedených povinných předmětů (HD_108, HD_109) a volitelných kurzů (HD_201, HD_209, HD_210, HD_213, HD_214, HD_215, HD_216, HD_217, HD_306, HD_312, HD_317, HD_402, HD_406, HD_407, HD_416, HD_418, HD_425), vedlejší specializace „Novodobé hospodářské a sociální dějiny“, proběhly volitelné státní zkoušky „Hospodářské dějiny“.

Dále probíhala výuka diplomových seminářů.

Katedra poskytovala studijní vědeckou literaturu pedagogům a studentům z vlastních spravovaných fondů.

Katedra se podílela na výuce předmětu 0VS101 Ekonomická propedeutika, část: Hospodářské dějiny. Rozšířený sylabus byl zveřejněn na webových stránkách.

ORGANIZAČNÍ ČINNOST:

Schůze a jednání katedry se konaly ve dnech: 24. 1., 3. 3., 21. 4., 17. 6., 14. 9., 24. 11., 25. 11., 1. 12., 20. 12.

Během pobytu F. Stellnera v zahraničí v první polovině roku ho ve funkci vedoucího katedry zastupoval M. Kovář.

Na základě výběrového řízení ze dne 19. dubna bylo místo asistenta obsazeno od 1. července Radkem Soběhartem, absolventem FF UK v Praze (obor historie a politologie), laureátem Bolzanovy ceny rektora Univerzity Karlovy za nejlepší diplomovou práci.

V doplňovacích volbách do AS VŠE na FNH v učitelské části byl 26.-27. 9. zvolen M. Kovář.

F. Stellner se stejně jako v předchozím roce zaměřil na pravidelnou aktualizaci webových stránek katedry <http://nb.vse.cz/khd/>. Obsahují mj. úvodní stránku, aktuality, přehled činnosti katedry, sbor katedry, vyučované předměty a konzultace. Technickou stránku zajišťovala Ing. Soňa Veverková.

VĚDECKO-VÝZKUMNÁ ČINNOST:

Spolupráce s ostatními vysokými školami a s odbornou praxí (v České republice):

KHD spolupracovala (účast na společných projektech, grantech, skriptech, primárním výzkumu, vedení a oponentování diplomových a doktorských prací; vzájemná vědecká spolupráce v oborových radách doktorského studijního programu; vědecké konzultace;) především s pracovišti:

- Centrum pro ekonomiku a politiku, Praha;
- Česko-čínská společnost při Orientálním ústavu AV ČR;
- Etnologický ústav AV ČR;
- Historický ústav AV ČR Praha;
- Katedra dějepisu Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci;

- Katedra mezinárodních vztahů Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy;
- Liberální institut, Praha;
- Masarykův ústav AV ČR;
- Národní technické muzeum Praha;
- Ústav českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy;
- Ústav historických věd Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové;
- Ústav hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy;
- Ústav pro soudobé dějiny AV ČR;
- Ústav slavistických a východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy;
- Ústav světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy;
- Vysoká škola Báňská – Technická univerzita v Ostravě;

V. Průcha je členem výboru Společnosti ČR pro hospodářské a sociální dějiny, členem komise FNH pro habilitační řízení, komise pro obhajoby doktorských (disertačních) prací v oboru hospodářská politika, Historického klubu České republiky, Společnosti pro výzkum východní a střední Evropy, Severské společnosti, redakčních rad Biografického slovníku českých zemí na HÚ AV ČR a sborníku Prager wirtschafts- und sozialhistorische Mitteilungen – Prague Economic and Social History Papers.

F. Stellner je členem vědecké rady FNH VŠE v Praze, redakční rady časopisu Historický obzor, ediční rady ročenky Prague Papers on History of International Relations, oborové rady doktorského studijního programu 7105V Historické vědy, studijní obor Historie/Obecné dějiny (FF UK), členem oborové rady doktorského studijního programu Mezinárodní vztahy (FSV UK), České společnosti pro výzkum 18. století, Společnosti pro výzkum východní a střední Evropy, Historického klubu České republiky a recenzentem MŠMT ČR.

M. Kovář je členem redakční rady časopisu Historický obzor, ediční rady ročenky Prague Papers on History of International Relations, oborové rady doktorského studijního programu 7105V Historické vědy, studijní obor Historie/Obecné dějiny (FF UK), České společnosti pro výzkum 18. století a Společnosti pro výzkum východní a střední Evropy.

A. Skřivan ml. je členem Česko-čínské společnosti při Orientálním ústavu Akademie věd České republiky.

R. Soběhart je členem Společnosti pro výzkum východní a střední Evropy a Historického klubu České republiky.

Členové katedry se specializují na:

- hospodářské a politické dějiny Československa, České republiky, Evropy, USA, Velké Británie a Číny ve 20. století
- problematiku evropské integrace
- analýzu vybraných problémů sociálních dějin ve střední Evropě v 19. a 20. století
- hospodářské a politické dějiny střední a východní Evropy v 18. století
- metodologii hospodářských a sociálních dějin

Granty, stipendia:

V lednu–srpnu 2005 působil F. Stellner v rámci stipendia prestižní německé nadace Alexander von Humboldt-Stiftung na univerzitě v Bayreuthu (Der Lehrstuhl für Geschichte der frühen Neuzeit, Universität Bayreuth, Universität Bayreuth) u prof. Dr. Franze Bosbacha. Zpracovával téma: „Tři ruští panovníci v roce 1762. Srovnání zahraniční, dynastické a vnitřní politiky Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II. (Drei russische Herrscher im Jahr 1762. Ein Vergleich von der Außen-, Innen- und dynastischen Politik Elisabeth Petrownas, Peters III. und Katharinas II.)“. (viz příloha č. 1)

L. Tajovský se od října 2005 zapojil do projektu „Inovace studijního programu, rozšíření studijních oborů a podpora internacionalizace na Fakultě národohospodářské VŠE v Praze“ v rámci JPD3. V kolektivu vedeném doc. Šimou se podílí na přípravě nového kursu s pracovním názvem „Historie a politická ekonomie institucí 19. a 20. století“, který by měl být vyučován od zimního semestru 2006.

KOVÁŘ, Martin, STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, FIGA. Fakulta národohospodářská VŠE v Praze. „Komparace alternativních přístupů řešení Velké hospodářské krize ve Velké Británii, Německu a Československu“

Dne 28. listopadu byl grant úspěšně obhájěn. V jeho rámci vznikly dvě odborné studie (Martin Kovář, Sir Oswald Mosley, British Union of Fascists a jejich vize fašistického státu. Příspěvek ke studiu politického a ekonomického extremismu mezi světovými válkami; Radek Soběhart, František Stellner, Vybrané aspekty vývoje německého hospodářství za Velké hospodářské krize) a dvě bibliografické studie (Martin Kovář, Bibliografie hospodářských a sociálních dějin Velké Británie v letech 1914–1945 se zvláštním přihlédnutím k Velké hospodářské krizi; Radek Soběhart a František Stellner, Bibliografie hospodářských, politických a sociálních dějin Výmarské republiky). V příštím roce řešitelé připraví projekt pro GAČR.

DUFEK, Pavel, postdoktorandský grant Grantové agentury České republiky čís. 402/03/P069 „Postupné potlačování soukromého podnikání v ČSR a v NDR v 50. letech 20. století a jeho důsledky pro výkonnost ekonomiky a životní úroveň obyvatelstva“

Grant byl uzavřen odevzdáním publikace „K potlačování soukromého podnikání v Československu (ČSR) a východním Německu (NDR)“ k vydání v Nakladatelství Oeconomica. Výsledky výzkumu byly částečně publikovány ve studii „Vliv právního prostředí na soukromé podnikání v Československu v 50. a 60. letech 20. století“, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 163–189. V rámci prezentace výsledků bylo uspořádáno 20. prosince kolokvium „Československo a východní Německo (1945–1989) podobnosti, odlišnosti, vzájemné vztahy“ (viz příloha č. 4). Část výsledků výzkumu bude publikována ve studii v časopise Historický obzor a bude prezentována na konferenci Hradecké ekonomické dny, která se bude konat ve dnech 6. až 7. února 2006 v Hradci Králové.

STELLNER, František, Grantový projekt Grantové agentury České republiky čís. 404/03/1456 „Střední Evropa a Rusko v 18. století. Ke vzájemným kulturním, politickým a hospodářským vztahům, ovlivňování a poznávání“ (2003-2005)

STELLNER, František, Výzkumný záměr MŠMT č. MSM0021620827, České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes, projekt III.B.3 „Česká občanská společnost a její reakce na klíčové zahraničně politické krize v 19. století“

KOVÁŘ, Martin, Výzkumný záměr MŠMT č. MSM0021620827, České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes, projekt III.C.2 „České země a Evropa v meziválečném období“

SKŘIVAN, Aleš ml., Výzkumný záměr MŠMT č. MSM0021620827, České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes, okruh III, České země uprostřed Evropy ve 20. století, základní téma výzkumu: Pozice Československa v hospodářském prostoru střední Evropy

SOBĚHART, Radek, Výzkumný záměr MŠMT č. MSM0021620827, České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes, projekt III.B.3 „Česká občanská společnost a její reakce na klíčové zahraničně politické krize v 19. století“

TAJOVSKÝ, Ladislav, Výzkumný záměr MŠMT č. MSM0021620827, České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes, okruh III, České země uprostřed Evropy ve 20. století, základní téma výzkumu: Pozice Československa v hospodářském prostoru střední Evropy

STELLNER, František, SUPPAN, Arnold, AKTION Österreich-Tschechische Republik. Wissenschafts - und Erziehungskooperation. Russisch-deutsche Beziehungen. Politische, wirtschaftliche, kulturelle Aspekte von der Frühen Neuzeit bis 20. Jahrhundert (projekt na příspěvek na konferenci)

P. Dufek a D. Váňa se zapojili do přípravy projektu Výzkumného záměru „Analýza státních intervencí a jejich dopad na efektivnost vybraných odvětví a na socioekonomický a environmentální rozvoj regionů v podmínkách globalizace a integrace“.

V. Průcha vypracoval řadu posudků na granty a výsledné práce pro Grantovou agenturu České republiky, Grantovou agenturu Akademie věd České republiky, Hlávkovo nadání, FNH VŠE a Univerzitu Karlovu (nakladatelství Karolinum).

Vědecká publikační činnost:

monografie:

DUFEK, Pavel, K potlačování soukromého podnikání v Československu (ČSR) a Východním Německu (NDR)“, Praha, Nakladatelství Oeconomica 2005

V. Průcha se primárně zaměřil na přípravu II. dílu monografie Průcha, Václav a kolektiv, Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992. II. díl Období 1945-1992 (spoluautoři Jana Geršlová, Alena Hadrabová, Lenka Kalinová, Zdislav Šulc a František Vencovský). Ze čtyř kapitol prošly finální texty dvou kapitol oponentním řízením.

skripta FNH VŠE:

STELLNER, František, JAKUBEC, Ivan, SOBĚHART, Radek, Výběrová bibliografie k novodobým hospodářským a sociálním dějinám, Praha 2005

PRŮCHA, Václav, FALTUS, Jozef, Všeobecné hospodářské dějiny 19. a 20. století, Praha 2005 (dotisk)

sborníky:

Katedra vydala monotematické číslo „K hospodářským dějinám 20. století“ vědeckého časopisu VŠE v Praze Acta Oeconomica Pragensia ročník 13, 2005, číslo 3. (viz příloha č. 2)

Katedra se podílela na vydání sborníku Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et historica 1, 2003, Studia historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha, Nakladatelství Karolinum 2005.

odborné studie:

PRŮCHA, Václav, KALINOVÁ, Lenka, K 60. výročí vítězství nad fašismem a osvobození Československa. Koncepce budoucí hospodářské a sociální politiky v československém odboji za druhé světové války, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 81-108

PRŮCHA, Václav, Ekonomické aspekty dělení Československa v letech 1990-1993, in: Česko-slovenská historická ročenka 2003. Masarykova univerzita, Brno 2003, s. 43-54 (vyšlo až na přelomu 2004/05)

PRŮCHA, Václav, Nacistický pokus o násilnou hospodářskou integraci Evropy, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 387- 395

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Ekonomické příčiny vítězství SSSR a porážky Německa ve druhé světové válce, in: Šedesát let od konce druhé světové války. Sborník textů, ed. Marek Loužek, Praha 2005, s. 61-70 (Centrum pro ekonomiku a politiku, 2005, č. 43)

SOBĚHART, Radek, STELLNER, František, Vybrané aspekty vývoje německého hospodářství za Velké hospodářské krize, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 244-259

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, VÁŇA, Daniel, Bibliografie hospodářských a sociálních dějin v České republice v devadesátých letech 20. století, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 260-310

KOVÁŘ, Martin, Sir Oswald Mosley, British Union of Fascists a jejich vize fašistického státu. Příspěvek ke studiu politického a ekonomického extremismu mezi světovými válkami, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 210-229

KOVÁŘ, Martin, Britská unie fašistů a britská společnost ve 30. letech 20. století, in: Zpravodaj, Společnost křesťanů a Židů, ročník 2005/5765, č. 52, s. 20-25

KOVÁŘ, Martin, STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Komparace alternativních přístupů řešení Velké hospodářské krize ve Velké Británii, Německu a Československu, FIGA. Fakulta národohospodářská VŠE v Praze, 2005 (manuskript)

SKŘIVAN ml., Aleš, K ekonomickým okolnostem utváření komunistického režimu v Číně v prvních letech jeho existence, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 109–127

TAJOVSKÝ, Ladislav, Historické a myšlenkové pozadí New Dealu, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 128–151

DUFEK, Pavel, Vliv právního prostředí na soukromé podnikání v Československu v 50. a 60. letech 20. století, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 163–189

DUFEK, Pavel, Německé námořní zbrojení v myšlenkovém světě jeho domácích příznivců, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 179-191

STELLNER, František, Politické a dynastické pozadí svatby Kateřiny Veliké, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 409-422

KOVÁŘ, Martin, TUMIS, Stanislav, Vzpomínka na pátý listopad. Ke čtyřístému výročí Spiknutí střelného prachu, in: Historický obzor 16, 2005, č. 11-12, s. 242-249

KOVÁŘ, Martin, Obraz sira Roberta Walpola a jeho vlády na stránkách soudobého tisku a krásné literatury, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 277-288

závěrečné zprávy, zprávy, různé:

KOVÁŘ, Martin, STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Závěrečná zpráva grantu FIGA: Komparace alternativních přístupů řešení Velké hospodářské krize ve Velké Británii, Německu a Československu, FNH VŠE 2005

STELLNER, František, Závěrečná zpráva pro Alexander von Humboldt-Stiftung, téma: „Tři ruští panovníci v roce 1762. Srovnání zahraniční, dynastické a vnitřní politiky Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II. (Drei russische Herrscher im Jahr 1762. Ein Vergleich von der Außen-, Innen- und dynastischen Politik Elisabeth Petrownas, Peters III. und Katharinas II.)“, Alexander von Humboldt-Stiftung 2005 (viz příloha č. 1)

DUFEK, Pavel, Závěrečná zpráva postdoktorandského grantu Grantové agentury České republiky čís. 402/03/P069 „Postupné potlačování soukromého podnikání v ČSR a v NDR v 50. letech 20. století a jeho důsledky pro výkonnost ekonomiky a životní úroveň obyvatelstva“, GA ČR 2005

STELLNER, František, KOVÁŘ, Martin, Úvodní slovo, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 7–8

STELLNER, František, Laudatio Františka Stellnera, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 541-542

STELLNER, František, Třicetiletá válka a krnovský kníže Jan Jiří Hohenzollernský, in: Fukala, Radek, Jan Jiří Krnovský. Stavovské povstání a zápas s Habsburky, České Budějovice 2005, s. 297-302 (doslov)

KOVÁŘ, Martin, Laudatio Martina Kováře, in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica 1, 2003, Studia Historica LV, Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 535-536

PRŮCHA, Václav, GERŠLOVÁ, Jana, Profesor Jiří Kosta - několik slov o autorovi. Doslov ke knize Kosta, Jiří, Česká/československá ekonomika ve světle měnicích se systémů, Ostrava 2005, s. 213-214

PRŮCHA, Václav, Ediční poznámka ke statí Jiřího Kosty: K historii a koncepci československé ekonomické reformy v letech 1965-1969, in: Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, ed. František Stellner a Martin Kovář, Praha 2005, s. 27-28

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Politische Memoiren in deutscher und britischer Perspektive/ Political Memoirs in Anglo-German Context, in: Český časopis historický 103, 2005, č. 1, s. 282-283 (zpráva)

SOBĚHART, Radek, Univerzity a vzdělání knížat v 19. století. Studium prince Alberta Sasko-Kobursko-Gotského na univerzitě v Bonnu (1837-1838), in: Český časopis historický 103, 2005, č. 4, s. 976-978 (zpráva)

STELLNER, František, Kolokvium „Rusko-německé vztahy“, in: Slovanský přehled 91, 2005, č. 1, s. 120-124 (zpráva)

STELLNER, František, seriál Historická výročí, in: Historický obzor 16, 2005, č. 1/2-11/12

STELLNER, František, seriál Nové knihy, in: Historický obzor 16, 2005, č. 1/2-11/12

STELLNER, František, O historickou knihu roku 2004, in: Dějiny a současnost 27, 2005, č. 1, s. 13 (anketa)

recenze:

SEKANINA, Milan, Kdy nám bylo nejhůře? Hospodářská krize 30. let 20. století v Československu, in: Politická ekonomie, č. 5/2005, s. 709-711 (recenze V. Průchy,

Hospodářská krize třicátých let v Československu: příčiny, průběh a odraz v teorii a ekonomické politice)

SEKANINA, Milan, Kdy nám bylo nejhůře? Hospodářská krize 30. let 20. století v Československu, in: Historický obzor 16, 2005, č. 3/4, s. 89 (recenze A. ml. Skřivana)

BAKEŠOVÁ, Ivana, FÜRST, Rudolf, HEŘMANOVÁ, Zdenka, Dějiny Taiwanu, in: Historický obzor 16, 2005, č. 3/4, s. 89 (recenze A. ml. Skřivana)

VELKÁ DEPRESE. Sborník textů, Centrum pro ekonomiku a politiku, č. 35/2004, in: Dvacáté století. Ročenka Semináře nejnovějších dějin Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2005, (recenze M. Kováře, K výročí Velké deprese) (v tisku)

KERSHAW, Ian, Hitler I. 1889-1936: Hybris; „Hitler II. 1936-1945: Nemesis“, Praha 2005, in: Divadelní noviny. Kulturní čtrnáctideník pro divadelníky a jejich diváky 14, č. 6, 2005, s. 11 (recenze M. Kováře, Stále živé otázky kolem Hitlera)

překlady:

JAWORSKI, Rudolf, Na stráži německví nebo v postavení menšiny? Sudetoněmecký národnostní boj ve vztazích výmarské republiky a ČSR, Praha 2005 (překlad Šárka Stellnerová, František Stellner)

OXFORDSKÝ SLOVNÍK světových dějin, Praha 2005 (překlad mj. František Stellner, Martin Kovář)

HIGGS, Robert, Systémová nejistota. Proč Velká krize trvala tak dlouho a proč prosperita přišla až po válce (překlad Ladislav Tajovský) (v tisku)

Konference, semináře, přednášky:

F. Stellner přednesl 13. ledna na katedře dějin raného novověku Univerzity v Bayreuthu (Lehrstuhl für Geschichte der Frühen Neuzeit, Universität Bayreuth) přednášku „Russisch-deutsche Beziehungen im 18. Jahrhundert“, kde se věnoval i problematice hospodářských vztahů mezi Ruskem a německými státy.

Dne 19. ledna přednesl F. Stellner na katedře nových a nejnovějších dějin Univerzity v Pasově (Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte der Universität Passau) přednášku „Vergleich der dynastischen Politik Preußens, Russlands und Österreichs im 18. Jahrhundert“.

Katedra spolu s Ústavem světových dějin FF UK v Praze a The British Club pořádaly dne 3. března v hlavní budově Filozofické fakulty UK na nám. J. Palacha v m. č. 203 (Historický kabinet) „První kolokvium k dějinám Anglie (Velké Británie) a jejího impéria v 16.–20. století“. S příspěvky vystoupili:

KOVÁŘ, Martin, Obraz sira Roberta Walpola na stránkách anglické krásné literatury
SOBĚHART, Radek, Účast Německého celního spolku na Světové výstavě v Londýně v roce 1851

STELLNER, František, Projekt britsko-pruského „dvojího“ sňatku ve dvacátých letech 18. století (neotištěný příspěvek)

TAJOVSKÝ, Ladislav, USA a Velká Británie jako imperiální mocnosti

Ve dnech 27.–28. května se F. Stellner zúčastnil odborného kolokvia Bayreuther Historische Kolloquien XIX. Universität und Fürstenbildung im 19. Jahrhundert. Das Studium des Prinzen Albert von Sachsen-Coburg u. Gotha an der Universität Bonn (1837–1838). Akci pořádaly Lehrstuhl für Geschichte der Frühen Neuzeit, Universität Bayreuth a Prinz-Albert-Gesellschaft Coburg e. V. Mimo jiné zazněl i příspěvek G. Schubringa „Mathematik, Statistik und Naturwissenschaften in den Studien Prinz Alberts“. F. Stellner vystoupil s neotištěným diskusním příspěvkem.

Na V. mezinárodním napoleonském kongresu „Evropa 1805“ probíhajícím 26.–28. září vystoupili F. Stellner a R. Soběhart s příspěvkem „Prusko a Bavorsko v roce 1805. Komparace mezinárodně politických a vnitropolitických priorit pruských a bavorských elit“. F. Stellner řídil historickou sekci, ve které mj. zazněl i příspěvek J. Machačové a J. Matějčka „Napoleonské války a textilní výroba v českých zemích“. Oba členové KHD vyjednali spolupráci (účast na mezinárodní konferenci Rusko-německé vztahy a na cyklu přednášek pořádaném KHD ad.) s těmito odborníky: prof. Dr. P. Baumgart (Universität Würzburg), prof. PhDr. Z. Kárník, DrSc. (Univerzita Hradec Králové), PhDr. J. Machačová, CSc. (Slezský ústav Slezského zemského muzea, Opava), doc. PhDr. R. Vlček, CSc. (HÚ AV ČR Brno).

Ve dnech 24.–25. listopadu uspořádala katedra spolu s FF UK a Universität Bayreuth mezinárodní konferenci „Deutsch-russische Beziehungen. Politische, wirtschaftliche und kulturelle Aspekte von der frühen Neuzeit bis zum 20. Jahrhundert“ („Německo-ruské vztahy. Politické, ekonomické a kulturní aspekty od raného novověku do 20. století“). Dvoudenní setkání historiků z České republiky, Spolkové republiky Německo, Rakouska, Francie a Velké Británie bylo rozděleno do čtyř sekcí:

1. Hospodářské, diplomatické a dynastické rusko-německé vztahy v 18. století
2. Diplomatické a politické rusko-německé vztahy v 19.–20. století
3. Německo-sovětské vztahy,
4. SSSR a střední Evropa.

Příspěvky členů katedry:

STELLNER, František, „Die dynastische Politik in den russisch-deutschen Beziehungen im 18. Jahrhundert“

SOBĚHART, Radek, „Verfall des vertragsrechtlichen Multilateralismus in den preußisch-russischen Beziehungen Mitte des 19. Jahrhunderts? Warschauer Treffen 1850“

SKŘIVAN, Aleš, SKŘIVAN ml., Aleš, „Deutschland und Russland im Kampf um die Konzessionen und Einflussphären in China Ende der 90. Jahre des 19. Jahrhunderts“

KOVÁŘ, Martin, „Great Britain, Russia, Germany and the ‘Eastern Question’ before First World War (1907-1914)“

TAJOVSKÝ, Ladislav, „Berlin and Germany as First Battlefield of the Cold War“

Přednesené příspěvky, koreferáty a diskusní vystoupení budou publikovány ve sborníku. Účastníky konference přivítal též děkan Fakulty národohospodářské VŠE Praha J. Schwarz.

KHD uspořádala 20. prosince kolokvium „Československo a východní Německo 1945–1989, podobnosti - odlišnosti - vzájemné vztahy“ - jako součást prezentace výsledků PhDr. Pavla Dufka, Ph.D. V rámci výzkumného projektu Grantové agentury České republiky „Postupné potlačování soukromého podnikání v ČSR a NDR v 50. letech 20. století a jeho důsledky pro výkonnost ekonomiky a životní úroveň obyvatelstva“. Na kolokvium vystoupili Doc. PhDr. Drahomír Jančík, CSc. (FF UK) s příspěvkem „Počátky plánování národního hospodářství v Československu a Východním Německu“, PhDr. Pavel Dufek, Ph.D. s referátem „Postoje

vedení SED a KSČ k soukromému podnikání na počátku padesátých let“, PhDr. Radek Soběhart s příspěvkem „Vnitropolitické příčiny nástupu Ericha Honeckera k moci“ a Mgr. Tomáš Ehler (FF UK) s příspěvkem „Mezinárodní reakce na pád Berlínské zdi“. V průběhu diskuse hovořili mj. Prof. Ing. V. Průcha, CSc. a Ing. T. Košťáková. Všechny příspěvky přednesené na kolokviu budou publikovány na webových stránkách KHD.

Ediční činnost:

Katedra připravila vydání monotematického čísla Acta Oeconomica Pragensia 2005, č. 5, „K hospodářským dějinám 20. století“, editoři F. Stellner a M. Kovář. (viz příloha č. 2)

L. Tajovský se jako spolueditor podílel na vydání sborníku Velká deprese. Sborník textů, ed. Marek Loužek a Ladislav Tajovský, Praha 2004, vydalo Centrum pro ekonomiku a politiku (2004, č. 35). Zároveň v něm publikoval příspěvek „Velká deprese v novodobých hospodářských dějinách“ (s. 71–82). Z členů katedry zde publikovali též F. Stellner, R. Soběhart studii „Velká hospodářská krize a výmarská republika“ (s. 61–69).

Pomocné vědecké síly:

Zuzana Chocholová, Jolana Hornová, Eva Kodysová se aktivně zapojily do řady vědeckých projektů, mj. do katalogizace knihovního fondu a rešeršní přípravy řady projektů. Katedra spolupracovala též se studenty Zdeňkem Vajnlichem (VŠE), Pavlem Szobim (FF UK), Irenou Kozmanovou (FF UK).

Doktorské studium:

V rámci doktorského studia (Hospodářská politika) byli přijati tři interní doktorandi, jejichž školiteli se stali členové katedry:

Ing. Tereza Košťáková, téma: Komparace hospodářské politiky vyspělých zemí mezi válkami; (školitel F. Stellner, konzultant L. Tajovský)

Ing. Pavel Tomíček, téma: Švédský model a jeho krize; (školitel M. Kovář)

Ing. Mgr. Miroslav Zajíček, MA, téma: Síť regulací síťových energetických odvětví; (školitel M. Kovář)

ZAHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE

KHD spolupracovala v roce 2005 v rámci vědecké, pedagogické a studijní činnosti svých členů s řadou zahraničních pracovišť, konkrétně v SRN (Lehrstuhl für Geschichte der frühen Neuzeit, Universität Bayreuth; Lehrstuhl für Neueste Geschichte, Universität Bayreuth; Professur Bayerische und fränkische Landesgeschichte, Universität Bayreuth; Osteuropa-Institut, Freie Universität Berlin; Fridrich-Meinecke-Institut der Freien Universität Berlin; Bundesarchiv Berlin; Historisches Seminar Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg; Institut für Geschichte, Universität Würzburg; Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte, Universität Passau), v Rakousku (Institut für Wirtschafts- und Sozialgeschichte, Wirtschaftsuniversität Wien; Institut für Osteuropäische Geschichte, Universität Wien), Velké Británii (London University; The Faculty of Arts and Social Science, Kingston University),

Francii (Centre Roland Mousnier Université de Paris IV Sorbonne 1) a Polsku (Uniwersytet Warszawski).

Jednotliví členové katedry se zapojili do těchto zahraničních aktivit:

V. Průcha

V. Průcha udržuje mezinárodní spolupráci s Evropskou asociací pro dějiny bankovníctví, s Uniwersytet Warszawski a s jednotlivci v Polsku (prof. dr. J. Tomaszewski, prof. dr. J. Skodlarski), SRN (Prof. Dr. J. Kosta, Prof. Dr. J. Roesler), V. Británii (prof. dr. dr. h. c. A. Teichova), Rakousku (Prof. Dr. F. Baltzarek) a Rumunsku (prof. dr. D. Popescu).

V. Průcha vydal stat' Transformace hospodářského systému Československa v letech 1944-1948, v polském sborníku Procesy transformacyjne w Polsce i Czechosłowacji w latach 1944 (1945)-1948. Procesy transformace v Polsku a Československu v letech 1944 (1945)-1948 (red. J. J. Bruski, E. Maur, M. Pułaski, F. Svátek), Wrocław-Opole 2005, s. 219-229. Sborník vydala se zpožděním Stálá společná česko-polská komise humanitních věd při MŠMT ČR a Ministerstva národní výchovy a sportu Polské republiky. Jednalo se o referát na bilaterální konferenci Kamień Śląski u Opole, 26.-27. října 1999.

V Polsku měla koncem roku 2005 vyjít v roce 2004 smluvně zajištěná, do polštiny přeložená skripta V. Průchy pro polské vysoké školy Hospodářský vývoj Československa v letech 1945-1992 (vydává Wyższa Szkoła Gospodarki Krajowej w Kutnie).

V. Průcha připravil do tisku v SRN článek The Centralization of the Czechoslovak Popular Banking after Introducing the Soviet Model (spoluautorka L. Němcová), zařazený do sborníku Popular Banking and the Financial System. Annual Conference of the European Association for Banking History.

Na rok 2006 došla V. Průchovi pozvání na mezinárodní konferenci v Uherském Hradišti o osobnostech agrárního hnutí a na předkongresovou mezinárodní konferenci v Rumunsku (Sibiu). Obě akce proběhnou v květnu 2006.

F. Stellner

F. Stellner obdržel prestižní stipendium Alexander von Humboldt-Stiftung a pobýval od ledna do srpna na Universität Bayreuth. Zpracovával téma: „Tři ruští panovníci v roce 1762. Srovnání zahraniční, dynastické a vnitřní politiky Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II. (Drei russische Herrscher im Jahr 1762. Ein Vergleich von der Außen-, Innen- und dynastischen Politik Elisabeth Petrownas, Peters III. und Katharinas II.)“. V jeho rámci realizoval řadu přednášek, účastnil se konferencí a dalších vědeckých a pedagogických aktivit. (podrobně v příloze č. 1)

Po návratu z pobytu v rámci stipendia Alexander von Humboldt-Stiftung realizoval F. Stellner ve dnech 17.-24. října studijní cestu do SRN, kde využil knihovní fondy knihovny Technische Universität Dresden (Sächsische Landesbibliothek - Staats- und Universitätsbibliothek Dresden). Dále konzultoval téma “Česká občanská společnost a její reakce na klíčové zahraničně politické krize v 19. století“ s odborníky z Institut für Geschichte, který vede Prof. Dr. Gert Melville.

Ve dnech 12.-18. prosince dále absolvoval studijní cestu do Rakouské republiky, kde využil knihovní fondy knihovny Österreichische Nationalbibliothek a knihoven Universität Wien. Konzultoval téma politických a hospodářských dějin 18.-20. století s odborníky z Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien (Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan) a Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut (Dr. Thomas Kletečka). V rámci archivního výzkumu pracoval v Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Wien (fondy Staatskanzlei, Diplomatische Korrespondenz, Russland Gesandtschaftsarchiv).

V rámci jím pořádané mezinárodní konference (viz příloha č. 3) jednal o další spolupráci s Prof. Dr. Franzem Bosbachech, vedoucím Katedry dějin raného novověku na univerzitě v Bayreuthu (Lehrstuhl für Geschichte der frühen Neuzeit, Universität Bayreuth). V roce 2006 přislíbil navštívit naši fakultu a vystoupit s přednáškou z hospodářských dějin raného novověku. Profesor Bosbach patří mezi klíčové znalce dějin raného novověku, v současné době zastává funkci viceprezidenta bayreutské univerzity a prezidenta prestižní vědecké organizace Prinz-Albert-Gesellschaft/The Prince Albert Society. Mj. se věnuje hospodářským dějinám raného novověku, vydal např. monografii „Die Kosten des Westfälischen Friedenskongresses. Eine strukturgeschichtliche Untersuchung“, Münster 1984 a jako editor připravil k vydání sborník „Das Kreditwesen in der Neuzeit. Ein deutsch-britischer Vergleich. Banking System in Modern History. A British-German Comparison“, München 1997.

M. Kovář

M. Kovář navštívil v lednu Freie Universität, Berlin, kde jednal s Prof. Dr. Holmem Sundhaussenem (Osteuropa-Institut Berlin), a pracoval ve Friedrich-Meinecke Institut a Bibliothek des John-F.-Kennedy-Instituts. V březnu jednal na Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg o další spolupráci s profesory Volkerem Sellinem, Heinz-Dietrichem Löwem a Georgem Christopherem Berger Waldeneggem. V květnu využil fondy British Library, London. V červenci jednal na Universität Bayreuth s profesory Franzem Bosbachech a Hermannem Hierym a v říjnu na Universität Hamburg s Prof. Dr. Arnem Herzigem. V prosinci dále absolvoval studijní cestu do Rakouské republiky, kde využil knihovní fondy knihovny Österreichische Nationalbibliothek a knihoven Universität Wien. Konzultoval téma politických a hospodářských dějin V. Británie a USA mj. s Univ. Prof. Dr. Arnoldem Suppanem (Österreichische Akademie der Wissenschaften).

D. Váňa

Připravil podklady pro rozšíření spolupráce se slovenskými univerzitami a výzkumnými pracovišti.

P. Dufek

Za pobytu v Berlíně v červnu projednával v Stiftung zur Aufarbeitung der SED-Diktatur s Dr. Ulrichem Mählertem (Leiter des Arbeitsbereichs Wissenschaft Internationale Zusammenarbeit) možnosti spolupráce.

L. Tajovský

Spolupracoval se zahraničními partnery (Universiteit Gent) při práci na projektu „Inovace studijního programu, rozšíření studijních oborů a podpora internacionalizace na Fakultě národohospodářské VŠE v Praze“ v rámci JPD3.

A. Skřivan ml.

V listopadu projednal během mezinárodní konference „Deutsch-russische Beziehungen. Politische, wirtschaftliche und kulturelle Aspekte von der frühen Neuzeit bis zum 20. Jahrhundert“ možnost spolupráce při publikování a prezentaci odborných titulů s Lehrstuhl für Neuere and Neueste Geschichte, Universität Passau (Prof. Dr. Winfried Becker) a Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien (Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan). Spolupráce by se měla například týkat prezentace a vydávání německých a rakouských publikací v České republice, popř. českých publikací v Rakousku a SRN.

R. Soběhart

V první polovině roku 2005 pobýval v rámci mezifakultní výměny mezi FF UK Praha a Philosophische Fakultät Universität Bayreuth na semestrálním pobytu na Universität Bayreuth.

Ve dnech 17.-24. října 2005 absolvoval studijní cestu do Drážďan, kde se věnoval zejména rešeršní činnosti v knihovně TU Dresden (Sächsische Landesbibliothek - Staats- und Universitätsbibliothek Dresden).

Ve dnech 12.-18. prosince 2005 realizoval studijní cestu do Rakouska, kde využil knihovní fondy Fachbibliothek des Instituts für Geschichtswissenschaft, Fachbibliothek Instituts für Österreichische Geschichte, Fachbibliothek des Instituts für Wirtschafts- und Sozialgeschichte und Universitätsbibliothek na vídeňské univerzitě. Konzultoval téma "Česká občanská společnost a její reakce na klíčové zahraničně politické krize v 19. století" s odborníky s Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien (Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan) a Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut (Dr. Thomas Kletečka, Dr. Anatol Schmied-Kowarzik). V rámci archivního výzkumu pracoval v Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Wien (fondy Deutscher Bund, Preussen, Russland, Österreichische Ministerratsprotokolle, Diplomatische Korrespondenz).

Přílohy:

- 1) Zpráva doc. PhDr. F. Stellnera, Ph.D. o vědeckém pobytu v rámci stipendia nadace Alexander von Humboldt-Stiftung
- 2) Obsah monotematického čísla „K hospodářským dějinám 20. století“ vědeckého časopisu VŠE v Praze Acta Oeconomica Pragensia ročník 13, 2005, číslo 3
- 3) Program mezinárodní konference „Deutsch-russische Beziehungen. Politische, wirtschaftliche und kulturelle Aspekte von der frühen Neuzeit bis zum 20. Jahrhundert“ („Německo-ruské vztahy. Politické, ekonomické a kulturní aspekty od raného novověku do 20. století“)
- 4) Program kolokvia „Československo a východní Německo 1945 – 1989, podrobnosti - odlišnosti - vzájemné vztahy“.

V Praze, 1. února 2006

doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.
vedoucí KHD FNH VŠE

Příloha č. 1

**ZPRÁVA DOC. PHDR. F. STELLNERA, PHD. O VĚDECKÉM POBYTU V RÁMCI
STIPENDIA NADACE ALEXANDER VON HUMBOLDT-STIFTUNG**

BADATELSKÝ ZÁMĚR

V roce 2004 jsem obdržel jednorozční vědecké stipendium prestižní německé nadace Alexander von Humboldt-Stiftung pro zpracování badatelského úkolu: „Tři ruští panovníci v roce 1762. Srovnání zahraniční, dynastické a vnitřní politiky Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II.“ (Drei russische Herrscher im Jahr 1762. Ein Vergleich von der Außen-, Innen- und dynastischen Politik Elisabeth Petrownas, Peters III. und Katharinas II.). Projekt komparuje zahraniční, vnitřní, hospodářskou a dynastickou politiku Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II., především jejich přípravu na převzetí vlády, intronizaci, legitimitu nástupu na trůn, řešení následnické otázky, vládní praxi a personální politiku, podporu rozvoje národního hospodářství, vliv německých hodnostářů a příbuzných carské dynastie, postoj monarchů ke klíčovým mezinárodně politickým konfliktům, jejich politické priority a cíle, ohlas jejich opatření v ruské společnosti a vliv jednotlivých velmocí na vnitřní politiku Ruska.

HOSTITEL

Mým hostitelem byl Prof. Dr. Franz Bosbach, vedoucí Katedry dějin raného novověku na univerzitě v Bayreuthu (Lehrstuhl für Geschichte der frühen Neuzeit, Universität Bayreuth). Mj. se věnuje hospodářským dějinám raného novověku, vydal např. monografii „Die Kosten des Westfälischen Friedenskongresses. Eine strukturgeschichtliche Untersuchung“, (Schriftenreihe der Vereinigung zur Erforschung der Neueren Geschichte e. V., Heft 13), Münster 1984 a jako editor připravil k vydání sborník „Das Kreditwesen in der Neuzeit. Ein deutsch-britischer Vergleich. Banking System in Modern History. A British-German Comparison“, (Prinz-Albert-Studien 14), München 1997.

PROJEKT DOPORUČILI

Projekt kromě hostitele doporučili Prof. Dr. Winfried Becker (Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte der Universität Passau), Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Historisches Seminar Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg), Prof. Dr. Arno Herzig (Historisches Seminar der Universität Hamburg), Prof. PhDr. Josef Opatrný, CSc. (Středisko iberoamerických studií FF UK), Prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc. (Ústav světových dějin FF UK), Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan (Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien).

PŘÍPRAVA MONOGRAFIE A ARCHIVNÍ VÝZKUM

Primární náplní mého pobytu (realizovaného od června do září 2004 a od ledna do srpna 2005) byla příprava monografie „Tři ruští panovníci v roce 1762. Srovnání zahraniční, dynastické a vnitřní politiky Alžběty Petrovny, Petra III. a Kateřiny II.“ V rámci heuristického zpracování jsem využil bohatých fondů bavorských knihoven, především Universitätsbibliothek der Universität Bayreuth; Universitäts Bibliothek München; Bayerische Staatsbibliothek; Osteuropa-Institut München; dále Osteuropa-Institut, Freie Universität Berlin a Österreichische Nationalbibliothek.

V rámci archivního výzkumu jsem pracoval v Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Wien (fondy Staatskanzlei, Diplomatiscbe Korrespondenz, Russland Gesandtschaftsarchiv - Varia 1762, Berichte an Staatskanzlei 1762-1763, Staatskanzlei, Hofkorrespondenz 1736-1846); Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin-Dahlem (fondy BPH Rep. 47 König Friedrich der Große, Russische Gesandte in Berlin 1762, Politische Korrespondenz, Russland, 1762).

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Jako dílčí výstupy jsem připravil studie:

„Vergleich der dynastischen Politik des österreichischen, preußischen und russischen Imperiums im 18. Jahrhundert“, která vyjde ve Vídni ve sborníku „Herrschaft und Beherrschte in kontinentalen europäischen Imperien im Vergleich 1700–1920“.

„Die dynastische Politik des russischen Imperiums im 18. Jahrhundert“, in: Prague Papers on History of International Relations 7, 2004, s. 33-55.

PREZENTACE VÝSLEDKŮ NA KONFERENCÍCH A PŘEDNÁŠKÁCH

Účastnil jsem se výročního setkání stipendiátů nadace Alexander von Humboldt-Stiftung v Bonnu, kde nás v červnu 2004 přijal spolkový prezident Johannes Rau.

Přednesl jsem v červnu 2004 ve Vídni v cyklu „Werkstatt Geschichte“, který pořádá Historická komise Rakouské akademie věd (Historische Kommission der Österreichischen Akademie der Wissenschaften), přednášku „Die Erbfolgesicherung für Elisabeth Petrowna, Tochter Peters des Großen“.

Během pobytu na univerzitě v Pasově (Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte der Universität Passau) jsem v lednu 2005 pronesl přednášku „Vergleich der dynastischen Politik Preußens, Russlands und Österreichs im 18. Jahrhundert“.

Na konferenci v Koburgu „Politische Memoiren in deutscher und britischer Perspektive. Political Memoirs in Anglo-German Context“ jsem se v září 2004 v diskusi věnoval memoárové a literární tvorbě Fridricha Velikého a Kateřiny Veliké.

Pravidelně jsem se účastnil semináře (Oberseminar) Prof. Dr. Franze Bosbacha, kde jsem v lednu 2005 vystoupil s příspěvkem „Russisch-deutsche Beziehungen im 18. Jahrhundert“. Mj. jsem se věnoval rusko-německým hospodářským vztahům.

Na kolokviu, které v březnu 2005 pořádaly The British Club, Ústav světových dějin FF UK a FNH VŠE v Praze, jsem přednesl příspěvek „Projekt britsko-pruského ‘dvojího’ sňatku ve dvacátých letech 18. století“.

KONZULTACE S ODBORNÍKY

Během pobytu v zahraničí jsem konzultoval odborné problémy především s těmito experty:

Univ.-Prof. Dr. Arnold Suppan (Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien); Univ.-Prof. Dr. Grete Walter-Klingenstein (Österreichische Akademie der Wissenschaften); Univ.-Prof. Dr. Brigitte Mazohl-Wallnig (Institut für Geschichte Universität Innsbruck); Dr. Thomas Kletecka (Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut, Wien); Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Universität Heidelberg); Prof. Dr. Winfried Becker (Universität Passau); Prof. Dr. Thomas Wunsch (Universität Passau); Dr. Thomas Brockmann (Universität Bayreuth); Dr. John R. Davis (Kingston University); Dr. Karina Urbach (Deutsches Historisches Institut London); Dr. Bernhard Löffler (Universität Passau); Prof. Dr. Dieter J. Weiß (Universität Bayreuth); Prof. Dr. Francine-Dominique Liechtenhan (Université de Paris IV Sorbonne 1); Dr. Hermann Beyer-Thoma (Osteuropa-Institut München); Univ. Prof. Dr.

Andreas Kappeler (Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien); Dr. Gertraud Marinelli-König (Österreichische Akademie der Wissenschaften).

PŘÍPRAVA VĚDECKÝCH PROJEKTŮ S MEZINÁRODNÍ ÚČASTÍ

Společně s Dr. Esther Neblich (Universität Bayreuth) a PhDr. Františkem Bahenským (Etnologický ústav AV ČR) jsem pokračoval v rozpracování projektu věnující se migraci a emigraci v 18. století.

Pro Fritz Thyssen Stiftung a Česko-německý fond budoucnosti jsem společně s Dr. Esther Neblich (Universität Bayreuth) a PhDr. Radkem Soběhartem (Katedra hospodářských dějin FNH VŠE v Praze) připravil návrh projektu „Komparace českého, rakouského a německého nacionalismu v roce 1866. Vergleich zwischen Nationalismus in Böhmen, Österreich und im Deutschen Reich im Jahr 1866.“

Velmi intenzivně jsem se věnoval přípravě mezinárodní konference „Rusko-německé vztahy. Politické, hospodářské a kulturní aspekty od raného novověku do 20. století“, kterou pořádají Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze, Ústav světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a Lehrstuhl für Geschichte der frühen Neuzeit, Universität Bayreuth za přispění Grantové agentury České republiky, FNH VŠE v Praze a výzkumného záměru MŠMT č. MSM0021620827 Českém země uprostřed Evropy v minulosti a dnes. Jako hlavní pořadatel jsem sestavil program, během něhož vystoupí čelní vědci z České republiky, Německa, Rakouska, Velké Británie a Francie. Pro spolufinancování konference jsem společně s kolegy (Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.; PhDr. František Bahenský; PhDr. Radek Soběhart; Prof. Dr. Franz Bosbach; Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan) připravil a předložil projekty pro Fritz Thyssen Stiftung; Česko-německý fond budoucnosti; ASO Brno. PROGRAMM zur Förderung nachhaltiger Kooperationen; Sophia. Nadace; AKTION Österreich-Tschechische Republik. Wissenschafts - und Erziehungskooperation.

DALŠÍ ČINNOST

Jako hlavní editor jsem za spolupráce s Doc. PhDr. Martinem Kovářem, Ph.D. (FNH VŠE v Praze a FF UK) připravil do tisku sborník Acta Oeconomica Pragensia 13, 2005, č. 3, K hospodářským dějinám 20. století, Praha, Vysoká škola ekonomická. V rámci tohoto sborníku jsem se podílel na příspěvcích:

SOBĚHART, Radek, STELLNER, František, „Vybrané aspekty vývoje německého hospodářství za Velké hospodářské krize“

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, VÁŇA, Daniel, „Bibliografie hospodářských a sociálních dějin v České republice v devadesátých letech 20. století“.

Pobyty v zahraničí jsem využil i k dokončení těchto edičních počinů:

STELLNER, František, JAKUBEC, Ivan, SOBĚHART, Radek, Výběrová bibliografie k novodobým hospodářským a sociálním dějinám, Praha, skripta FNH VŠE

JAWORSKI, Rudolf, Na stráži německví nebo v postavení menšiny? Sudetoněmecký národnostní boj ve vztazích v ýmarské republiky a ČSR, Praha 2005, překlad společně s PhDr. Šárkou Stellnerovou (Goethe-Institut, Praha)

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Ekonomické příčiny vítězství SSSR a porážky Německa ve druhé světové válce, pro Centrum pro ekonomiku a politiku (v tisku)

STELLNER, František, SOBĚHART, Radek, Prusko a Bavorsko v roce 1805. Komparace mezinárodně politických a vnitropolitických priorit pruských a bavorských elit, pro V.

Mezinárodní napoleonský kongres v Brně. Ke 200. výročí slavkovské bitvy. Pořádaný ve dnech 26.-28. září 2005 v Brně

STELLNER, František, Třicetiletá válka a krnovský kníže Jan Jiří Hohenzollernský, in: Fukala, Radek, Jan Jiří Krnovský. Stavovské povstání a zápas s Habsburky, České Budějovice 2005, s. 297-302 (doslov)

V Praze, 1. září 2005

Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.

vedoucí Katedry hospodářských dějin Fakulty národohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze

**OBSAH MONOTEMATICKÉHO ČÍSLA
„K HOSPODÁŘSKÝM DĚJINÁM 20. STOLETÍ“
VĚDECKÉHO ČASOPISU VŠE V PRAZE ACTA OECONOMICA PRAGENSIA
ROČNÍK 13, 2005, ČÍSLO 3**

K hospodářským dějinám 20. století

Odborní redaktoři:

František Stellner, Martin Kovář (KHD VŠE)

s. 7–8

Stellner, František (KHD VŠE) - Kovář, Martin (KHD VŠE)

Úvodní slovo

s. 9–26

Jančík, Drahomír (ÚHSD FF UK)

Řízení a plánování průmyslu v sovětské okupační zóně Německa (1945–1949)

s. 27–47

Kosta, Jiří (Johann Wolfgang Goethe-Universität, Frankfurt am Main)

K historii a koncepci československé ekonomické reformy v letech 1965–1969

s. 48–68

Moravcová, Dagmar (FSV UK)

Hospodářské a politické aspekty německých reparací 1918-1932

s. 69–80

Paneš, Patrik (KHP VŠE) – Šíma, Josef (KHP VŠE)

Výzvy antimonopolní politiky v 21. století

s. 81-108

Průcha, Václav (KHD VŠE) – Kalinová, Lenka

K 60. výročí vítězství nad fašismem a osvobození Československa. Koncepce budoucí hospodářské a sociální politiky v československém odboji za druhé světové války

s. 109–127

Skřivan ml., Aleš (KHD VŠE)

K ekonomickým okolnostem utváření komunistického režimu v Číně v prvních letech jeho existence

s. 128–151

Tajovský, Ladislav (KHD VŠE)

Historické a myšlenkové pozadí New Dealu

s. 152–162

Schwarz, Jiří (KEKN VŠE)

Hospodářské dějiny a ekonomie

s. 163–189

Dufek, Pavel (KHD VŠE)

Vliv právního prostředí na soukromé podnikání v Československu v 50. a 60. letech 20. století

s. 190–209

Jakubec, Ivan (ÚHSD FF UK)

Československo–západoněmecké obchodněpolitické a dopravněpolitické vztahy v období 1949–1967

s. 210–229

Kovář, Martin (KHD VŠE)

Sir Oswald Mosley, British Union of Fascists a jejich vize fašistického státu. Příspěvek ke studiu politického a ekonomického extremismu mezi světovými válkami

s. 230–245

Kubů, Eduard (ÚHSD FF UK)

České (československé) transformační kontinuity 20. století. Problémy struktury ekonomiky, technickotechnologické vyspělosti a podnikatelsko-manažerských elit

s. 246–251

Průcha, Václav (KHD VŠE) – Stellner, František (KHD VŠE)

Vývoj Katedry hospodářských dějin Fakulty národohospodářské Vysoké školy ekonomické v Praze

s. 252–267

Soběhart, Radek (FF UK) – Stellner, František (KHD VŠE)

Vybrané aspekty vývoje německého hospodářství za Velké hospodářské krize

s. 268–316

Stellner, František (KHD VŠE) – Soběhart, Radek (FF UK) – Váňa, Daniel (KHD VŠE)

Bibliografie hospodářských a sociálních dějin v České republice v devadesátých letech 20. století

mimo monotematickou část bylo zařazeno:

s. 317–348

Vědecko-výzkumné aktivity doktorandů

s. 349–384

Konference, vědecká setkání, resumé z konferencí VŠE

s. 385–410

Výzkumné projekty VŠE

s. 411–423

Zahraniční příspěvky

PROGRAM MEZINÁRODNÍ KONFERENCE

„Deutsch-russische Beziehungen. Politische, wirtschaftliche und kulturelle Aspekte von der frühen Neuzeit bis zum 20. Jahrhundert“ („Německo-ruské vztahy. Politické, ekonomické a kulturní aspekty od raného novověku do 20. století“).

Konference se konala ve dnech 24.-25. listopadu 2005 v Zelené posluchárně v budově Karolina Univerzity Karlovy, Celetná ulice 20 v Praze 1.

Dvoudenní setkání historiků z České republiky, Spolkové republiky Německo, Rakouska, Francie a Velké Británie je rozděleno do čtyř sekcí:

1. Hospodářské, diplomatické a dynastické rusko-německé vztahy v 18. století
2. Diplomatické a politické rusko-německé vztahy v 19.-20. století
3. Německo-sovětské vztahy
4. SSSR a střední Evropa.

Jednacími jazyky byly němčina a angličtina.

Přednesené příspěvky, koreferáty a diskusní vystoupení budou publikovány ve sborníku.

Čtvrtek, 24. listopadu 2005

12.30 - 13.00 **Prezence účastníků**

13.00 - 14.00 **Zahájení**

Pořadatel konference, vedoucí Katedry hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze a docent Ústavu světových dějin FF UK v Praze, Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D. zahájil konferenci, přivítá hosty a poděkuje sponzorům. Načrtne hlavní úkoly a cíle konference a nejdůležitější etapy rusko-německých vztahů od 18. století do současnosti.

Spolupořadatel konference, prorektor pro studium Univerzity Bayreuth, vedoucí Katedry dějin raného novověku Univerzity Bayreuth, prezident Společnosti prince Alberta, Prof. Dr. Franz Bosbach přivítal účastníky konference.

Děkan Fakulty národohospodářské VŠE Praha Doc. Ing. Jiří Schwarz, CSc. přivítal účastníky konference.

Spolupořadatel konference, ředitel Ústavu světových dějin FF UK v Praze, Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D. přivítá účastníky konference (zastoupen Prof. PhDr. Alešem Skřivanem, CS.).

od 14.00 **Sekce: Hospodářské, diplomatické a dynastické rusko-německé vztahy v 18. století**

Vedoucí sekce: Prof. Dr. Franz Bosbach (Katedra dějin raného novověku Univerzity Bayreuth)

1. příspěvek

Prof. Dr. Francine-Dominique Liechtenhan (Centre Roland Mousnier Université de Paris IV Sorbonne 1)

„*Ostpreußen unter dem Doppeladler (1758-1762)*“

2. příspěvek

Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D. (Ústav světových dějin FF UK v Praze a Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze)

„*Die dynastische Politik in den russisch-deutschen Beziehungen im 18. Jahrhundert*“

3. příspěvek

em. Prof. Dr. Peter Baumgart (Institut für Geschichte, Universität Würzburg)

„*Rußland in der preußischen Außenpolitik während der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts (ca. 1740-1800)*“

4. příspěvek

PhDr. František Bahenský (Etnologický ústav AV ČR)

„*Die deutschen Forscher in der russischen Akademie der Wissenschaften in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts*“

15.30 - 16.00 **Diskuse**

16.00 - 16.30 **Přestávka**

od 16.30 **Sekce: Diplomatické a politické rusko-německé vztahy v 19.-20. století (I.)**

Vedoucí sekce: Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Historisches Seminar, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

5. příspěvek

PhDr. Radek Soběhart (Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze)

„*Verfall des vertragsrechtlichen Multilateralismus in den preußisch-russischen Beziehungen Mitte des 19. Jahrhunderts? Warschauer Treffen 1850*“

6. příspěvek

Dr. John R. Davis (The Faculty of Arts and Social Science, Kingston University)

„*Russian Influence in the German Confederation and British Foreign Policy during the Crimean War*“

17.15 - 17.45 **Diskuse**

od 18.30 **Večere pro přednášející, vedoucí sekcí a pozvané hosty**

Pátek, 25. listopadu 2005

9.00 - 9.10 Přivítání:

Pořadatel konference, Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.

**od 9.10 Sekce: Diplomatické a politické rusko-německé vztahy v 19.-
20. století (II.)**

Vedoucí sekce: Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Historisches Seminar, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

7. příspěvek

Prof. PhDr. Aleš Skřivan, CSc. (Ústav světových dějin FF UK v Praze); PhDr. Ing. Aleš Skřivan, Ph.D. (Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze)

„Deutschland und Russland im Kampf um die Konzessionen und Einflussphären in China Ende der 90. Jahre des 19. Jahrhunderts“

8. příspěvek

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D. (Ústav světových dějin FF UK v Praze a Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze) (zastoupen Mgr. Stanislavem Tumisem)

„Great Britain, Russia, Germany and the 'Eastern Question' before First World War (1907-1914)“

10.00 - 10.30 Diskuse

od 10.30 Sekce: Německo-sovětské vztahy

Vedoucí sekce: Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan (Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien)

9. příspěvek

Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Historisches Seminar, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

„Präventivkrieg? Die Debatte über den Angriff auf die Sowjetunion 1941 in der bundesrepublikanischen Historikerschaft“

10. příspěvek

Dr. Esther Neblich (Professur Bayerische und fränkische Landesgeschichte, Universität Bayreuth)

„Die deutsch-sowjetischen Beziehungen in der Nachkriegszeit 1945-1955 am Beispiel Sachsen“

11.15 - 11.45 Diskuse

přihlášen: Prof. Dr. Winfried Becker (Lehrstuhl für Neuere und Neueste Geschichte, Universität Passau)

11.45 - 12.15 Přestávka

od 12.15 Sekce: SSSR a střední Evropa

Vedoucí sekce: Prof. Dr. Georg Christoph Berger Waldenegg (Historisches Seminar, Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg)

11. příspěvek

Univ. Prof. Dr. Arnold Suppan (Institut für Osteuropäische Geschichte der Universität Wien)

„Beitrag über die sowjetisch-österreichischen Beziehungen 1945-1955“

12. příspěvek

PhDr. Ing. Ladislav Tajovský, Ph.D. (Katedra hospodářských dějin Fakulty národohospodářské VŠE v Praze)

„Berlin and Germany as First Battlefield of the Cold War“

13.00 - 13.30 Závěrečná diskuse

14.00 Zakončení konference

Spolupořadatel konference, Prof. Dr. Franz Bosbach (Katedra dějin raného novověku Univerzity Bayreuth) shrnul nejdůležitější výsledky a závěry z diskuse.

Pořadatel konference, Doc. PhDr. František Stellner, Ph.D. ukončil konferenci.

14.30 Oběd

od 16. 00 Exkurse – Pražský hrad.

Příloha č. 4

PROGRAM KOLOKVIA

**„Československo a východní Německo 1945 – 1989,
podrobnosti - odlišnosti - vzájemné vztahy“**

Kolokvium se konalo 20. prosince 2005 od 18.00 v zasedací místnosti Fakulty národohospodářské VŠE v Praze č. 338.

Příspěvky přednesli:

Doc. PhDr. Drahomír Jančík, CSc.
(Ústav hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy)
Počátky plánování národního hospodářství v Československu a východním Německu

PhDr. Pavel Dufek, Ph. D.
(KHD FNH VŠE)
Postoje vedení SED a KSČ k soukromému podnikání na počátku padesátých let

PhDr. Radek Soběhart
(KHD FNH VŠE)
Vnitropolitické příčiny nástupu Ericha Honeckera k moci

Mgr. Tomáš Ehler
(Ústav světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy)
Mezinárodní reakce na pád Berlínské zdi